

MAANS VERANDERINGEN.

Drs. 26 Nieuwe Maan Da. 53m. 's Voormiddags
Jan. 3 Eerste Kwartier Da. 77m. 's Voormiddags
10 Volle Maan.... Da. 7m. 's Voormiddags
15 Laatste Kwartier Da. 18m. 's Namiddags

Suid-Afrikaans

Kapstadt, den 23 Dec. 1867.

DE EDELHEER R. LOWE OVER DE OPOEDING.

Na een plan geschreven te hebben voor het onderwys der armere klasse van de maatschappij dat wel op het parochiale schoolstelsel gelijkt wat vooroorde voor Schotian l'genda had, ging spreker over tot de overweging van datgene waarin betoogd was dat iemand zijn geest in latere leeftijd geheld mocht worden. (Gelach.) Byvoorbeeld, het lydt geen twyfel dat het Grieksch een taal is van veronderlyke gelukkige uitdrukking; maar wat kan schooner, beschader en meer berekend zyn om den smaak en alle vermogen van iemand te vormen dan de studie van het Fransche proza, tot die volkomeneheid g-bragt als wy het by Prevost, Paradol, Saint Beure, of de grote meesters dier taal vinden? Wy hebben in 't Engelsche niets wat daarmee gelijk staat—niets dat haalt by dat gepolypte en afgewekte; en als iemand zijn geest in deze zaken wil oefenen by het niet beter doen dan in het Fransche proza. Maar dan zou wy het voordeel besitten om als hy naar Paris gaat zijn diné in het hoofthuis te kunnen bestellen en op syne rekening aanmerking te maken zonder dat ieder bystander hem uitslaat. Dat moet alles vermoeiden worden, en dus sleep men hem door de Griekse taal, waarvan by zelfs de letters vergoten heeft voordat Zy 30 jaare is. Als het grootste deel der opvoeding des menschdoms is om van menschen sophisten, poëtasters, en schoolmeesters te maken, dan gaat men den regen op, maar als het doel is om hen voor het leven op te leiden moet ik met Sydney Smith zeggen, dat men te veel aan Latyn en Grieksch doet en het anders leeren moet.

Het slechtste talent van alle kleine talenten, d' men in de maatschappij kan hebben, is dat van verzen te lymen—(gelach)—en tooh worden er jaars van ons lever genomen in de poging om ons Latynsche verzen te leeren schryven, die eigenlijk niets anders zyn, dan een reeks van uitdrukkingen, welke men van verschillende schryvers steelt en waar de leener zeer vaak niets van de betekenis begrijpt—(gelach). Ik weet zeker dat ik hoog geprezen ben voor verzen, dijk zelf niet construere kon—(luid gelach). Dit geest natuurlik den jongens evenezeer leuke gewoonte van letterkundige dievery, evenegeen die zoo ongerymd en stuind is dat ik geloof dat niemand haar op gevorderen leefyd aanneemt. Dit moet vroeg geleerd worden, dat ik heb jongs liegen gekend die geen onderscheid hebben kunnen verkrygen voor grote klas-sieke kennis, omdat men hun niet het kunstje geleerd had om woorden naemea te rygen, wat men Latynsche versificatie noemde, (toejuiching.) Er is een beweging tegen dezen onzin ontstaan en ik hoop van harte dat zeer er verlost zullen raken.

KAAPSCH STADSBESTUUR.—De gewone vergadering van den Raad word op Woensdag II. gehouden, toon de rekening van den Thesaurier een overtrokken balans van £1,393 18s. 10d. antwerp.

De Commissie voor de Waterwerken beval aan om den to-d'r van den heer Flower voor de levering van yzen pypen aan te nemen. Ook werd besloten om de orde van de Platteklyppen dadelyk te geven.

De Commissie of Finance stelde in haar rapport voor, de directeur van de Union Bank te verzoeken om de overgrootrekening voor het tegenwoordige jaar overstaan, daar er waarschynlyk een paar handen een genoegzaam bedrag aan belastingen zou syn ingekomen, om die rekening af te betalen. Voorts beval Zy aan de gebouwen (molens) op den omlande aangekochte eigendommen, te verkopen zonder de regten op, of het gebruik van het water. Verder had de Commissie de vorderingen tegen ondernemers personen voor het leggen van granietgoten onderzocht, en raadde aan de betrokkenen dadelyk in regen te laten varvolgen, als zy het verschuldigde niet betaalden.

Heer Louw was sterk tegen de aanneming van dat gedeelte van het rapport om de molens zonder waterregt te verkopen. Hy achte het best om aan de koopers het regt op het gebruik van het water te vergunnen, aangezien het op zekere tyden van het jaar, in den winter, byvoorbeeld, tot verlegen ging; en door aldus het gebruik van het water aan de koopers te laten, zou men tot het eigendom een beter verkyren, want niet beter verkocht. De heer Andere achte het beter de zaak te laten overstaren, totdat de kwestie geheld sou geregeld zyn, omdat er voorstel in dien zin. Nadat de heer Pri tot de matehies een bewoortwaardige studie was, en gedacht om den geest tot stipte gewonten, om studie te vormen:

"Dese afgetrokken mathematische studien valen echter volgens my onder twee hoofden. Zy blijven of den leerling vredig als zy slechts een zyn gehengen worden toevertrouwd, maar nimmer een plaats in zyn verstand vinden, of zy klustieren of verwingen den geest zooniaan, dat de boefenaar voor iets anders ongeschikt wordt dan de afgetrokkenke berekeningen; en daer de mensch niet alleen geschapen is voor het doel om hooge astronomische voorstellen te bereiken, bechouw ik deze studie niet als de meest geschikte om den mensch tot dae taak des levens te bekwamen."

Spreker ging nu over tot de taalstudie, en meende dat als men met talen begon als een gedeelte der opvoeding het dan de taal moet zyn, waabyt men het meest belang had:

"Ik keur Latyn en Grieksch niet af. Dat is verre. Maar ik spreek van wat in de eerste plaat het belangrikste is; en ik acht het zeer treuring als men de onkunde niet aanleertekende oasen eigen taal, waarin de grote massa onzer jongelingen wordt opgebracht. Latyn is natuurlyk zeer nuttig. Het is bet eenige middel om veel inlichting te krygen, die in die taal ligt opgesloten en nergens anders te vinden is. De Latynsche taal heeft ook een eigne schoone letterkunde, en is die sleutel te de kennis van vele nieuwe talen. Zy is zonder twyfel een hoog belangryke studie; maar men moet steeds bedenken dat de menschen, die ten allu tyds als modellen beschouwd zyn van een gelukkige wyze van uitdrukking, de Grieksch, gene andere taal kennen dan hunne eige. De kloemeinen leeren twee talen, Latyn en Grieksch; maar zy leeren slechts zooveel Grieksch om hen han Latyn te doen verwarroeden, en hunne letterkunde staat verbeden die van het geslacht, dat voor hen leefde, en slachts ons taakende. Maar toegestaan dat wy Latyn en Grieksch moeten onderwijzen, dan hoe wy het aanleggen. Het is geene kleinheid om Latyn en Grieksch te leeren; maar het is een kleinheid in vergelyking van de Grieksch en Latynsche spraakkunst. De taal is één zank, en de spraakunst een ander en ik kom met den Duitse Heine overeen, die zegt, 'Hoe gelukkig waren de Romeinen dat zy geene Latynsche spraakkunst behoeften te leeren, omdat als zy zulke gedachten hadden zooyt id d' hadden gehad om die wereld te veroveren.'

POLITIEK HOF.—Op 20 Dec.—John Rolly, een soldaat van het 3de regt., die geld gestolen had uit de lade eender kant, kreeg 14 dagen gevangen, met 9 dagen rystrater.

Sarah, een gekleurd meisje, kreeg voor het steen van een party kleedster van den heer Laubacher, 14 dagen tuchthuys, m'a 9 dagen rystrater.

Elward Stewart, de matros die twees zyner makkers met een mes gestoken en een derde gedreigd had, moet weder voorwijken aan den rekenkunde, Meetkunde, Algebra, Aardrijkskunde, Holandsche, Engelsche en Bytysche Geschiedenis.

PIKEMBERG.—Op den 18 deser hield het hof nietting om te beslissen over de aansoeke van de heer Stephan Ehlers om licentie van den verkoop van drank by de kleine maat. Er waren sterke petitien voor en tegen ingezonden. Ook verschee de heer Melek in persoon om het verzoek tegen te staan. De heer Ehlers, die stellen tegen het toestaan van zulke licentie, is nithooft van het daartoor verkoopende lange stort zyn tot naar de pastorie. Hier waren reeds vele brieven op den lang verwecht vriend van de heide drukkunst. Vryde stand op aller galas te lezen en een nieuw leven scheen zich spoedig door het dorp te verspreiden. Aangenoem was het den volgenden Zondag de kerk weer sood gevuld te zien. Wat echter niet het minst heeft befragd om het aantal van zaken te veranderen, is de milde regen die w in de laatste dagen wederzys even hardelyk was.

SWELLENDAM.—Op 11 Maandag is de heer van Oudshoorn in syn gezicht naar Stellendorp vertrokken, tot aan de pont, vergezeld wordende door een aantal vrienden. Hy had naal Terugkeer, tot de heer Robertson hem alle zegen en welvaart toegevoegd.

Dr. Shand gaot goed vooruit en zal erging zyne praktijk weder kunnen herstellen.

BELANGRYKE ZAAK.—In den zaak van Tenter vs. Hubert gennand, werd verleden week te Grahamstad gespekt omdat men dacht dat hy met de noordelike aantrekkingen van de tekenkunst een ernstige ongelukkige gevolgen had.

Dr. Koots.—De oppar der doctoren tot II. Vrydag is als volgt:—Onder behandeling gewest, 234; in weve gevallen, 112; ontslagen, 133; voor het hooptaal gezegd, 21; gestorven, 9—ong—onder behandeling, 174. De doctoren geven over het geheel een gunstig verslag van den diektestoand. Zy leiden tot een op de handvinding van g-eindelike maatregelen; en het witten en reinigen der huizen en straten moet worden voortgezet. Dr. Thornton beweert dat de geest of der tucht moet gebragt worden; en de knap wordt door de marteling van groot spraakkunst geleide, die in die taal ligt.

DR. MOORDAANSLAG OP HEN KIND TE GRAAFF-REINET.—Op 6 December II. kwam deze zaak voor den Magistrat alhier. Gert, een kleurier van ontrant 10 of 11 jaare oud, en aan allen schijn idioot, zonale bleek uit syn manier van doen, syn spreken en syn horechaamvervorming, kwam voor, en het volgende getuigenis werd afgescreven:

"Theodorus van der Han seide, dat hy in dienst van den heer J. van der Merwe, van de plante Leeuwelst, in Achterhoek Snouwberg, was. 'Gevangene, steige geinge vorder,' was ongeveer 2 jaare in deszelfde dienst, en meer al sylm 10 jaare oud. Wossegang namidag II. toen ik een weining na den heer Van der Merwe te huis kwam, was Jufry. Van der Merwe aan het zonken naar haer zonnie Willie, dat 4 jaare en 2

municipaliteit gemaakt om sommige hunner huizen te wissen. Zy verstoeden zich daartegen op de volgen de gronden:—1. dat de Stadsraad een magt had om te dagvaarden; 2. dat de haarder met de eigenaren hadden moeten gedagvaard worden; 3. dat de dagvaarder zooyne onbeperkte en informele waren dat men daarop niet behoorlik kon pleiten; 4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden; 2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden; en 3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken en door die eigenaren hadden behoeft te worden. Wat de vierde exceptie betrifft, meende het h't dat partijen gevochten waren tot een rekening, opdat zy zonden kunnen zijn waaronder zy niet gek; hy heeft goed antwoord als men hem vraagt, en doet zy werk als men hem heeft gegeven.

De Stadsraad had de drie eerste exemplaren, op grond, dat het niet niet dood was, zoals zy eerst gedacht hadden. Het hoofd van het kind was vol bloed. Het had some woenen het regt, en nog een kan het hoofd. Ook kynde kleede ronwaven met bloed beklekt. Gevangene Gert heeft ook ons helpen zoden om het kind. Ik heb nooit opgemerkt dat hy soms kwand gevoel tegen het kind had. Hy speelt dagelijks niet met den kinderen, en heeft niets anders te doen. Gevangene is voor soover ik weet niet gek; hy heeft goed antwoord als men hem vraagt, en doet zy werk als men hem heeft gegeven.

De Stadsraad had de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

3. dat de partijen door den Raad genomen tot algemeen nutte verstreken;

4. dat partijen gewenste gespecificeerde relatiingen ontbraken hadden.

Het hol verwierp de drie eerste exemplaren, op grond,

1. dat de Stadsraad wel de magt had om te dagvaarden;

2. dat hy de kaute had om of den eigenaar of den haarder te dagvaarden;

